

Gids diervriendelijke bestrijding ratten en muizen

Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek heeft in opdracht van Dienst Dierenwelzijn (beide Vlaamse Overheid) een gids geschreven voor het diervriendelijk beheer van ratten en muizen. De gids wordt vergezeld van een online beslissingstool en twee folders: één voor particulieren en één voor steden en gemeenten.

Tekst: Emma Cartuyvels, Ciska De Ruyver, Frank Huysentruyt, Herwig Leirs, Christel Moons, Koen Van Den Berge en Kristof Baert

Bestrijden is een keuze

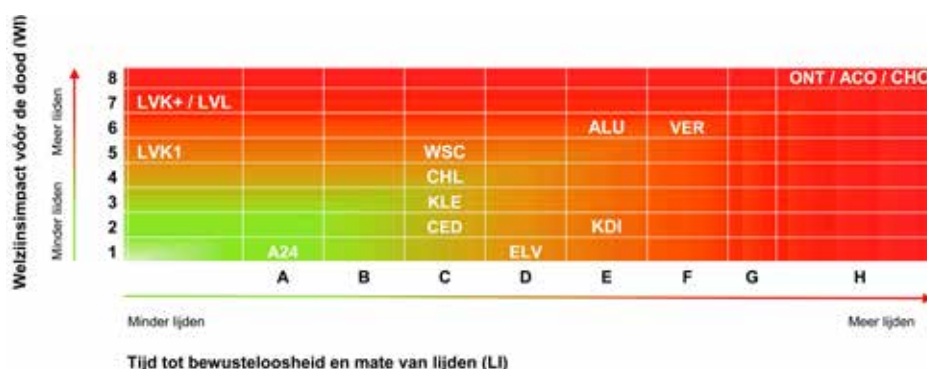
De gids vertrekt vanuit de principes van Integrated Pest Management (IPM). Dit houdt onder meer in dat men een probleem eerst grondig bestudeert alvorens de meest geschikte methode te kiezen om het op te lossen. Voor de bestrijding van ratten en muizen genieten diervriendelijke en niet-chemische methoden de voorkeur. Diervriendelijke bestrijding is er in de eerste plaats op gericht om schade te voorkomen. Daarom kan er ook voor worden gekozen om dieren niet te bestrijden wanneer er geen schade wordt veroorzaakt. Dat wijkt af van het klassieke denken over plaagsoorten waarin, onafhankelijk van de context, dieren altijd worden bestreden. Een goede reden om in te zetten op sensibilisatie van het brede publiek.

Panel van experts

Preventieve maatregelen zijn dé belangrijkste stap. Ze omvatten alle methoden die een dier ervan weerhouden om op een bepaalde plaats schade of overlast te veroorzaken. Ratten en muizen zijn immers zo algemeen aanwezig dat soortgenoten snel hun plaats innemen als men ze alleen maar zou bestrijden. Soms dienen dieren echter toch te worden verwijderd. Daarom voerde de Universiteit Gent voor deze gids een expertenbevraging naar de diervriendelijkheid van verschillende courante bestrijdings- en dodingsmethoden uit.

Grote verschillen in dierenwelzijn

De impact van mechanische vallen op het dierenwelzijn is zeer verschillend. Zo zijn klemmen, elektrocutievallen, multitraps met slagpin en levendvangkooien voor één dier wel diervriendelijk, onder de voorwaarde dat ze correct zijn geplaatst en regelmatig worden opgevolgd. Levendvangkooien voor meerdere dieren en lijmvallen

Figuur 1: Visuele weergave van de consensus bij het expertenpanel over de dierenwelzijnsscores van de verschillende bestrijdingsmethoden voor ratten en muizen. LVK1: levendvangkooi één dier; LVK+: levendvangkooi meerdere dieren; LVL: lijmvat; VER: verdrinking; ONT: ontbering; CED: cervicale dislocatie; ELV: elektronische val; KLE: klem; A24: Goodnature A24; ACO: anticoagulantia; ALU: aluminiumfosfide; CHL: chloralose; KDI: koolstofdioxide; WSC: waterstofcyanide; CHO: cholecalciferol

scoren veel slechter wat dierenwelzijn betreft en zijn daarom sterk af te raden.

Anticoagulantia en cholecalciferol

Uit de expertenbevraging en literatuurstudie kwam duidelijk naar voren dat rodenticiden die de bloedstolling verhinderen (anticoagulantia) of inspelen op het calciummetabolisme (cholecalciferol) niet diervriendelijk zijn. Bovendien houdt het gebruik van anticoagulantia ook risico's in voor mens en milieu, zoals doorvergiftiging van roofdieren en roofvogels die de vergiftigde ratten en muizen opeten. Daarom moeten deze middelen alleen als laatste redmiddel worden overwogen en kunnen ze enkel in specifieke omstandigheden en onder welbepaalde voorwaarden worden toegepast. Andere chemische bestrijdingsmiddelen zoals chloralose (al-

leen voor muizen) of bepaalde fumiganten (professioneel gebruik) bieden mogelijk een meer diervriendelijk alternatief.

Voorlichting aan particulieren

Dierenwelzijn is maar al te vaak onderbelicht als het over de bestrijding van ratten en muizen gaat. Daarom is het belangrijk dat particulieren voldoende informatie en ondersteuning vinden bij het gebruik van de diverse bestrijdingsmiddelen en -methoden, en dat ze daarvoor eventueel de hulp inroepen van een professionele bestrijder. Deze gids over diervriendelijke bestrijding moet hen daarbij helpen. Daarnaast ontwikkelden we ook een handige beslissingstool en een folder die de keuzes uit onze gids vertalen naar het brede publiek. ●

Gids voor de Diervriendelijke Bestrijding van Ratten en Muizen

Dierenwelzijn Vlaanderen: Diervriendelijk beheer van ratten en muizen